

ПОДАТОЧНИ СТРУКТУРИ И АНАЛИЗА НА АЛГОРИТМИ

ЧАС 3: ADT, НИЗИ, ПОВРЗАНИ ЛИСТИ

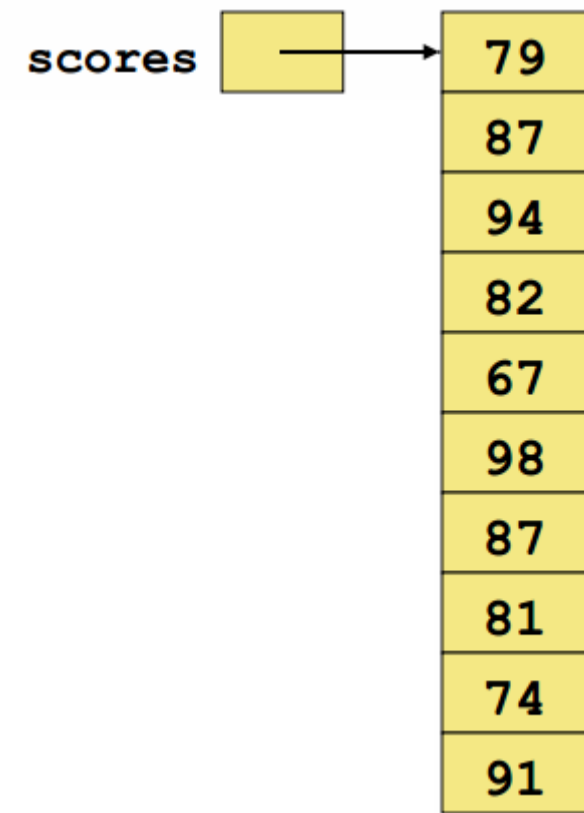
АУДИТОРИСКИ ВЕЖБИ

БОЈАНА ВЕЛИЧКОВСКА

НИЗИ

- Чуваат вредности од ист тип
- Во Java, низата е објект и мора да биде инстанцирана
- Декларирање:
 - `int[] scores = new int [10];` //се полни со нулиили
 - `int [] scores = {79, 87, 94, 82, 67, 98, 87, 81, 74, 91};`
- Итерирање:
 - `for(int i = 0; i < scores.length; i++)`
`System.out.println(scores[i]);`
 - **`for (int score : scores)` //for each циклус**
`System.out.println (score);`

Се користи само кога треба да се процесираат сите елементи во низата

ОСНОВНИ ОПЕРАЦИИ СО НИЗИ

- Креирање празна низа
- Пребарување на вредност според индекс
- Пребарување на индекс според вредност
- Додавање на елемент
- Бришење на елемент

НИЗИ

- Откако е креирана, низата има фиксна големина

```
int[ ] scores = new int [10];
```

```
for(int i=0;i<20;i++)
```

```
    System.out.println(scores[i]);
```

Exception in thread "main"

java.lang.ArrayIndexOutOfBoundsException: 10

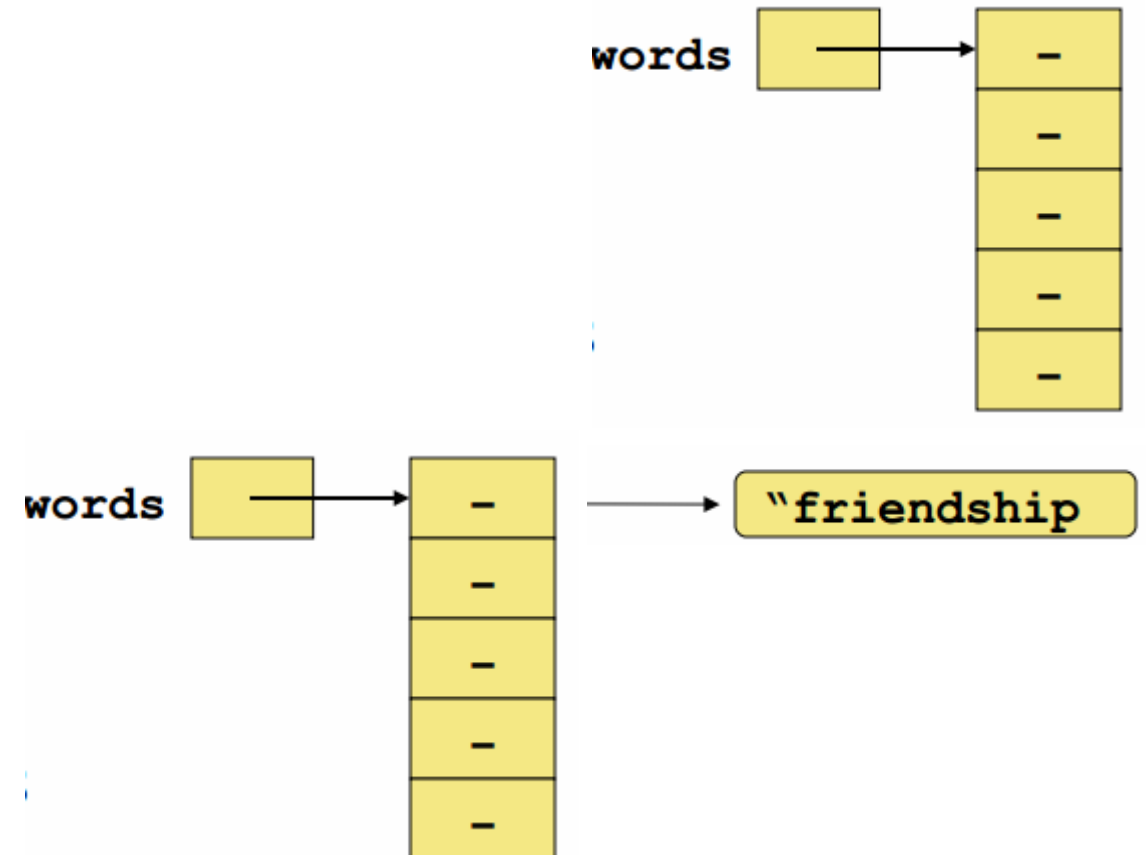

НИЗИ

- Низи од објекти

```
String[] words = new String[5];
```

```
words[0]="friendship";
```


КЛАСАТА ARRAYS

- Класата е дефинирана во пакетот `java.util.Arrays`
- Постојат веќе дефинирани функции за сортирање и пребарување на НИЗИ

```
double[ ] nums = {6.0, 4.4, 1.9, 2.9, 3.4, 3.5};
```

```
Arrays.sort(nums); //ја сортира цела низа
```

```
Arrays.sort(nums,2,4); //сортира само опсег
```

```
int index = Arrays.binarySearch(nums, 4.4) //го враќа индексот на елементот 4.4
```

```
Arrays.fill(nums,5); //ја полни цела низа со 5ки
```

```
Arrays.fill(nums,1,3,8); //елементите со опсег 1-3 ги поставува на 8
```

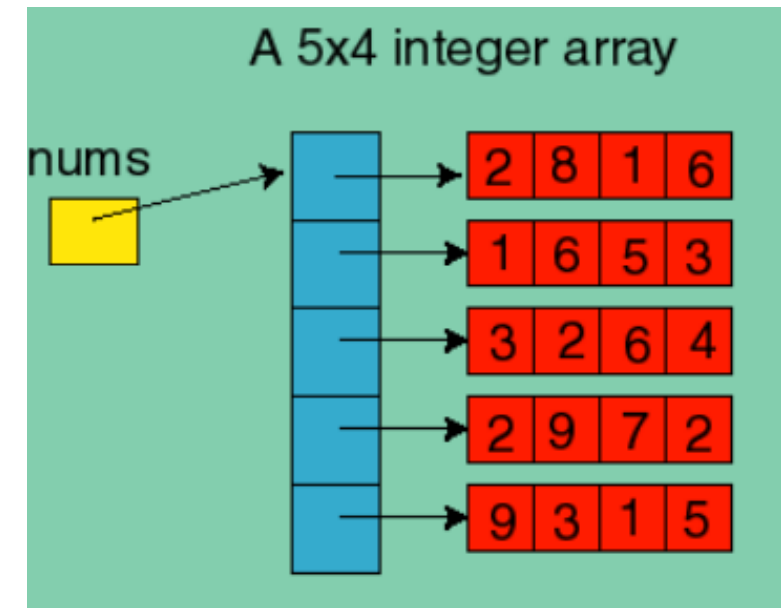

МАТРИЦИ

```
int [ ][ ] nums = new int[5][4];
```

или

```
int [ ][ ] nums = {{2,8,1,6},{1,6,5,3}, {3,3,6,4},{2,9,7,2},{9,3,1,5}};
```


НИЗИ (ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАТОЦИ)

- +
 - Брз, случаен пристап до елементи, константно време $O(1)$
 - Мемориски ефикасни (нема overhead)
- -
 - Големината мора да биде однапред позната и е фиксна (статичка)
 - Вметнувањето и бришењето на елементи е бавно (шифтирања)

ДИНАМИЧКИ НИЗИ (ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАТОЦИ)

- +
 - Брз, случаен пристап до елементи, константно време $O(1)$
 - Мемориски ефикасни (нема overhead)
- -
 - Вметнувањето и бришењето на елементи е бавно (шифтирања)
 - Класата `ArrayList` динамички расте, но како?
 - Временска ефикасност???
 - Скапо копирање на елементи

КЛАСАТА ARRAYLIST

- **ArrayList** е:
 - Класа во стандардната Java библиотека `java.util.ArrayList`
 - Може да чува објекти од секаков тип
 - Големината на низата може да се менува за време на извршување на програмата (за разлика од обичните низи)

КЛАСАТА ARRAYLIST

- Креирање на објект:

- `ArrayList list = new ArrayList();`

//Елементите се од типот `Object`, ако не е специфицирано поинаку

- Конструктори:

- `ArrayList()`

//Креира празна листа со почетен капацитет 10

- `ArrayList(int initialCapacity)`

// Креира празна листа со зададен капацитет

КЛАСАТА ARRAYLIST

- `void add(int index, Object element)`

//Го додава објектот `element` на позиција `index`

- `boolean add(Object o)`

//Го додава објектот `o` на крај на низата

- `list.add("something");`
`list.add(1,"sth else");`

КЛАСАТА ARRAYLIST

- `int size()` – колку елементи моментално има во низата

- `int howMany = list.size();`

- `Object set(int index, Object element)`

//Го поставува објектот `element` на позиција `index`

- `list.set(index, "something else");`

- `Object get(int index)`

//Го враќа елементот на позиција `index`

- `String thing = (String) list.get(index);`

До елемент не се пристапува со `[]`

КЛАСАТА ARRAYLIST

```
public static void main( String[ ] args)
{
    ArrayList myInts = new ArrayList();
    System.out.println( "Size of myInts = " + myInts.size());
    for (int k = 0; k < 10; k++)
        myInts.add( 3 * k );
    myInts.set( 6, 44 );
    System.out.println( "Size of myInts = " + myInts.size());
    for (int k = 0; k < myInts.size(); k++)
        System.out.print( myInts.get( k ) + ", " );
}
```

```
// izlez:
Size of myInts = 0
Size of myInts = 10
0, 3, 6, 9, 12, 15, 44, 21, 24, 27
```


КЛАСАТА ARRAYLIST

- `Object remove(int index)`

//Го отстранува елементот на позиција `index`

- `void removeRange(int fromIndex, int toIndex)`

//Ги отстранува сите елементи во специфичираниот опсег

- `void clear()`

//Ги отстранува сите елементи

- `Object clone()`

//Враќа копија на низата

КЛАСАТА ARRAYLIST

- `int indexOf(Object elem)`

//Го враќа индексот на првото појавување на елементот elem

- `int lastIndexOf(Object elem)`

//Го враќа индексот на последното појавување на елементот elem

FOR-EACH ЦИКЛУС

```
import java.util.Date;

public class ForEach
{ public static void main(String[ ] args)
  { ArrayList list = new ArrayList();
    list.add(new Date(1, 1, 1000));
    list.add(new Date(7, 4, 1776));
    list.add(new Date(9, 1, 2011));
    for( Object i : list )
      System.out.println( i ); } }
```

```
// izlez:
1/1/1000
7/4/1776
9/1/2011
```


ARRAY VS. ARRAYLIST

- +
 - Големината на `ArrayList` може да се менува
 - Постојат голем број моќни, веќе дефинирани методи
 - Нема потреба да се грижime за големината, постои метод
- -
 - Помалку ефикасни од низите
 - Не користат `[]` за пристап

КЛАСАТА ARRAYLIST

- Вака дефинираните објекти од типот `ArrayList` работат со елементи од типот `Object`
 - Мора да се употребува кастирање
 - Грешка при извршување ако мешаме типови на податоци

```
ArrayList list = new ArrayList();  
populateNumbers(list);  
private static void populateNumbers(ArrayList list)  
{ list.add(new Integer(1));  
  list.add(new Integer(2));  
  list.add("hello"); }
```

Грешка при извршување:
Exception in thread "main"
java.lang.ClassCastException:
java.lang.String at
com.agiledeveloper.Test.main(Test.java:17)

КЛАСАТА ARRAYLIST

```
ArrayList<Integer> list = new ArrayList<Integer>();  
populateNumbers(list);  
private static void populateNumbers(ArrayList<Integer> list)  
{  
    list.add(new Integer(1));  
    list.add(new Integer(2));  
    list.add("hello");  
}
```

Грешка при компајлирање:
Test.java:26: cannot find symbol
symbol : method add(java.lang.String)
location: class java.util.ArrayList<java.lang.Integer>
list.add("hello");
^
1 error

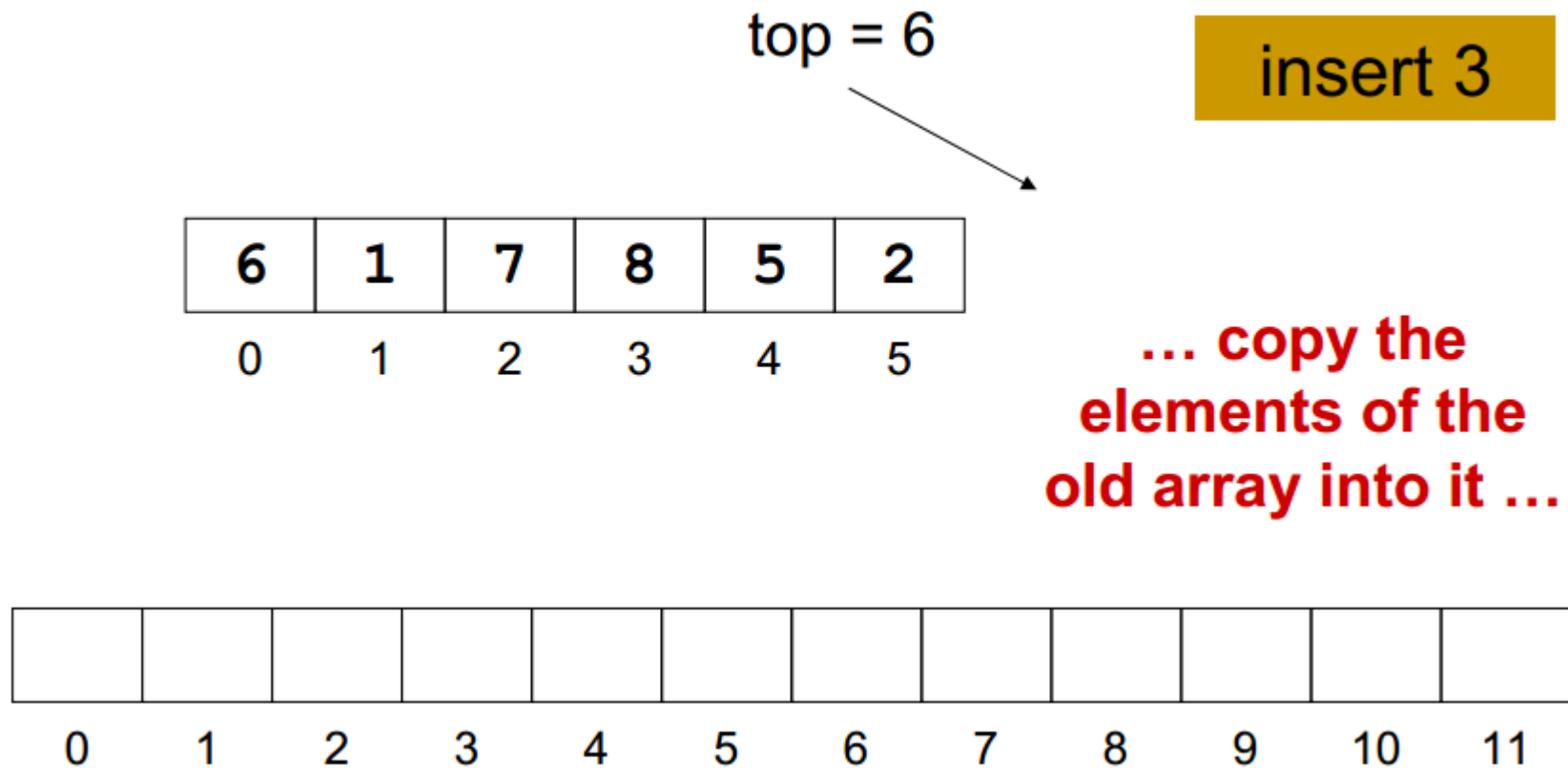

КЛАСАТА ARRAYLIST

```
ArrayList<String> band = new ArrayList<String>();  
band.add ("Paul");  
int location = band.indexOf ("Paul");  
band.remove (location);  
boolean success = band.remove ("Paul");  
for (String str : band)  
    System.out.println (str);
```


ДИНАМИЧКО РАСТЕЊЕ КАЈ ARRAYLIST

ДИНАМИЧКО РАСТЕЊЕ КАЈ ARRAYLIST

insert 3

6	1	7	8	5	2
0	1	2	3	4	5

top = 6

... copy the
elements of the
old array into it ...

6	1	7	8	5	2						
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

ДИНАМИЧКО РАСТЕЊЕ КАЈ ARRAYLIST

6	1	7	8	5	2
0	1	2	3	4	5

**The old array will
eventually be
deleted by Java's
garbage collector**

top = 7

6	1	7	8	5	2	3					
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

ЗАДАЧА 1

- Да се напише програма која собира два полиноми

$$f(x) = ax^3 + bx + c$$

$$g(x) = mx^4 + nx^3 + ox^2 + px + q$$

Полиномите ги сместуваме во низа на следниов начин:

$$f = \{3, a, 1, b, 0, c\}$$

$$g = \{4, m, 3, n, 2, o, 1, p, 0, q\}$$

$$rez = \{4, m, 3, a+n, 2, o, 1, b+p, 0, c+q\}$$

ЗАДАЧА 1

- Што доколку ги чуваме само коефициентите?
 - Ако имаме ваков полином:

$$f(x) = ax^{16} + bx + c$$

$$f = \{a, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, b, c\}$$

Vs.

$$f = \{16, a, 1, b, 0, c\}$$

ЗАДАЧА 1

```
package soberipolinomi;  
  
import java.util.ArrayList;  
import java.util.Scanner;  
  
public class SoberiPolinomi {  
    public static void main(String[] args) {  
        /* креираме три генерички објекти од класата ArrayList */  
        ArrayList<Integer> prvPolinom = new ArrayList();  
        ArrayList<Integer> vtorPolinom = new ArrayList();  
        ArrayList<Integer> rezultat;  
        Scanner input = new Scanner(System.in);
```


ЗАДАЧА 1

```
System.out.println("Vnesuvajte gi eksponentite i koeficientite na prviot polinom");  
    vnesiElementi(prvPolinom);  
    pechatPolinom(prvPolinom);  
System.out.println("Vnesuvajte gi eksponentite i koeficientite na вториот polinom");  
    vnesiElementi(vtorPolinom);  
    pechatPolinom(vtorPolinom);  
  
    rezultat = soberi(prvPolinom,vtorPolinom);  
    pechatPolinom(rezultat);  
}
```


ЗАДАЧА 1

```
/* следниве методи се статички за да може да ги повикаме без да  
* креираме објект од класата  
*/
```

```
static void pechatPolinom(ArrayList al)  
{  
    for(int i=0;i<al.size();i+=2)  
        System.out.print("(" + al.get(i) + ", " + al.get(i+1) + " " );  
    System.out.println();  
  
}
```


ЗАДАЧА 1

```
static void vnesiElementi(ArrayList al)
{
    Scanner input = new Scanner(System.in);
    do
    {
        System.out.println("Vnesete eksponent");
        al.add(input.nextInt());
        System.out.println("Vnesete koeficient");
        al.add(input.nextInt());
        if(al.get(al.size()-2)==0) break; // ako eksponentot koj e vnesen e 0 se izleguva
        System.out.println("Ako zavrshivte so vnesuvanje vnesete 0 za kraj"); // пр.  $a^2 + b^1$ 
        if(input.nextInt()==0) break;
    }while(true);
}
```


ЗАДАЧА 1

```
static ArrayList soberi(ArrayList<Integer> p1, ArrayList<Integer> p2)
{
    ArrayList<Integer> rez=new ArrayList(2);
    int i=0,j=0;
    while(i<p1.size()&& j<p2.size())
    {
        if(p1.get(i)==p2.get(j)) /* ако експонентите им се исти */
        {
            rez.add(p1.get(i));
            rez.add(p1.get(i+1)+p2.get(j+1));
            i+=2;
            j+=2;
        }
    }
}
```


ЗАДАЧА 1

else

```
if(p1.get(i)>p2.get(j)) //ako prviot eksponent e pogolem od vtoriot
```

```
{ rez.add(p1.get(i));
```

```
rez.add(p1.get(i+1));
```

```
i+=2;
```

```
}
```

```
else // ako vtoriot eksponent e pogolem od prviot
```

```
{ rez.add(p2.get(j));
```

```
rez.add(p2.get(j+1));
```

```
j+=2;
```

```
}
```

```
}
```


ЗАДАЧА 1

/*ако некоја од низите не е измината до крај */

```
while(i<p1.size())
{
    rez.add(p1.get(i));
    rez.add(p1.get(i+1));
    i+=2;
}
while(j<p2.size())
{
    rez.add(p2.get(j));
    rez.add(p2.get(j+1));
    j+=2;
}
return rez;
} }
```


ADT (ABSTRACT DATA TYPES)

- ADT – множество од објекти заедно со множество од операции кои се извршуваат врз нив
- Објектите како листи, дрва, магацини, графови, може да се разгледуваат како апстрактни податочни типови, исто како цели броеви, реални броеви, знакови, итн.
- Јава дозволува имплементација на ADT, со соодветно криење на имплементациските детали. Програмата кога сака да изврши операција со даден ADT единствено треба да повика определен метод.
- Не постои правило кои операции треба да бидат поддржани од некој ADT, тоа е одлука на дизајнерот

LIST ADT

- Општ облик на листа: A_0, A_1, \dots, A_{n-1} , големина n , големина $0 \Rightarrow$ празна листа
- A_i е следбеник на A_{i-1} ($i < n$), а претходник на A_{i+1} ($i > 0$)
- Позиција на елементот A_i е i
- Операции: `printList`, `find`, `findKth`, `insert`, `remove` (оставено на програмерот)

ЕДНОСТАВНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ЛИСТИ

- Сите горенаведени операции може да бидат имплементирани со помош на низа.

```
int [ ] arr = new int[ 10 ];
```

```
...
```

```
// Later on we decide arr needs to be larger.
```

```
int [ ] newArr = new int[ arr.length * 2 ];
```

```
for( int i = 0; i < arr.length; i++ )
```

```
newArr[ i ] = arr[ i ];
```

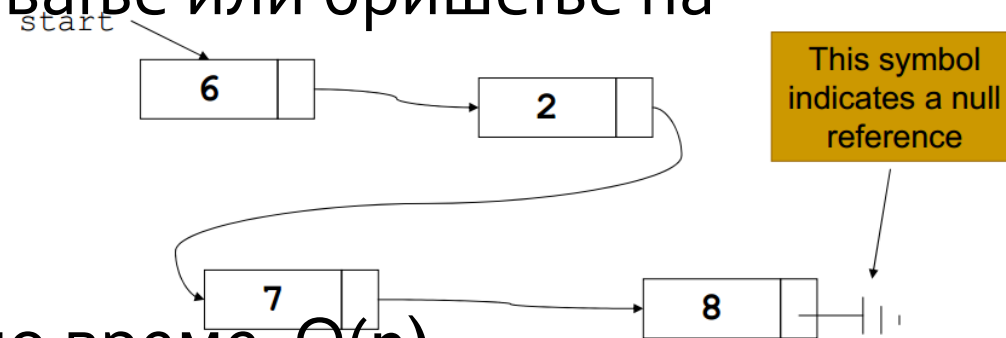
```
arr = newArr;
```

- printList (лиенарно време) , findKth (константно време), insert, remove (најдобро и најлошо време, последна позиција, прва позиција)
- Кога е подобро да се користи друга податочна структура – ако додавањата или отстранувањата на елемент почесто се случуваат на почеток и низ листата

ПОВРЗАНИ ЛИСТИ (ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАТОЦИ)

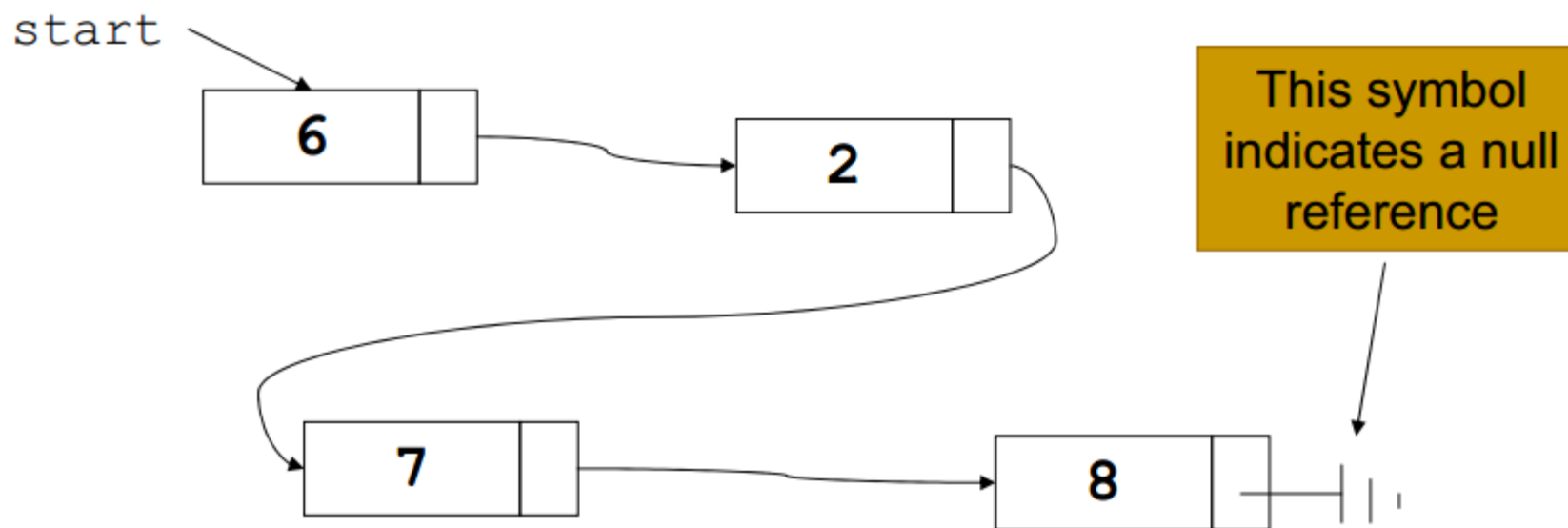
- +
 - Динамички растат (не бараат скапи копирања на елементи)
 - Нема шифтирање на елементи при додавање или бришење на елемент
- -
 - Пристапот до елемент не е во константно време, $O(n)$
 - Мора да чуваат врски (линкови) за да го одржат логичкиот распоред на елементите (мемориски overhead)

ЕДИНЕЧНО ПОВРЗАНИ ЛИСТИ

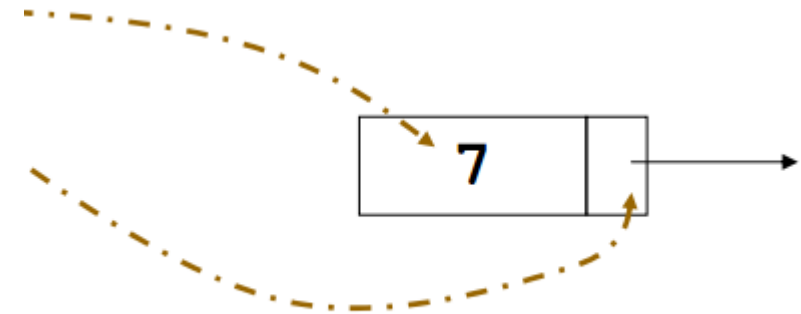
- Колекција од линеарно поврзани јазли
- Физичката локација на јазлите во меморија е случајна
- Редоследот е утврден од врските (линковите)

ЕДИНЕЧНО ПОВРЗАНИ ЛИСТИ

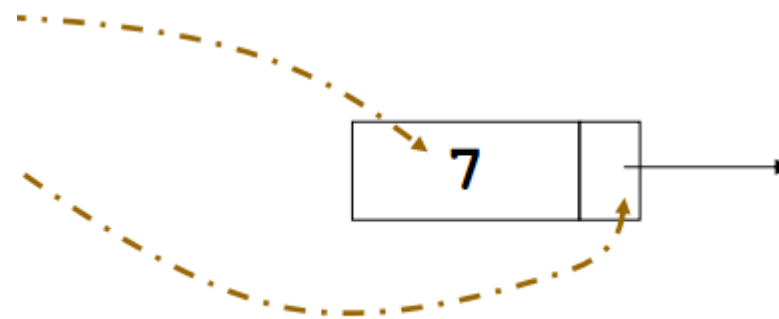
- Секој јазол содржи два елемента:
 - Податок
 - Показувач (врска) кон наредниот јазол

ЕДИНЕЧНО ПОВРЗАНИ ЛИСТИ

```
class Node <E>
{
protected E data;
protected Node <E> next;
}
```


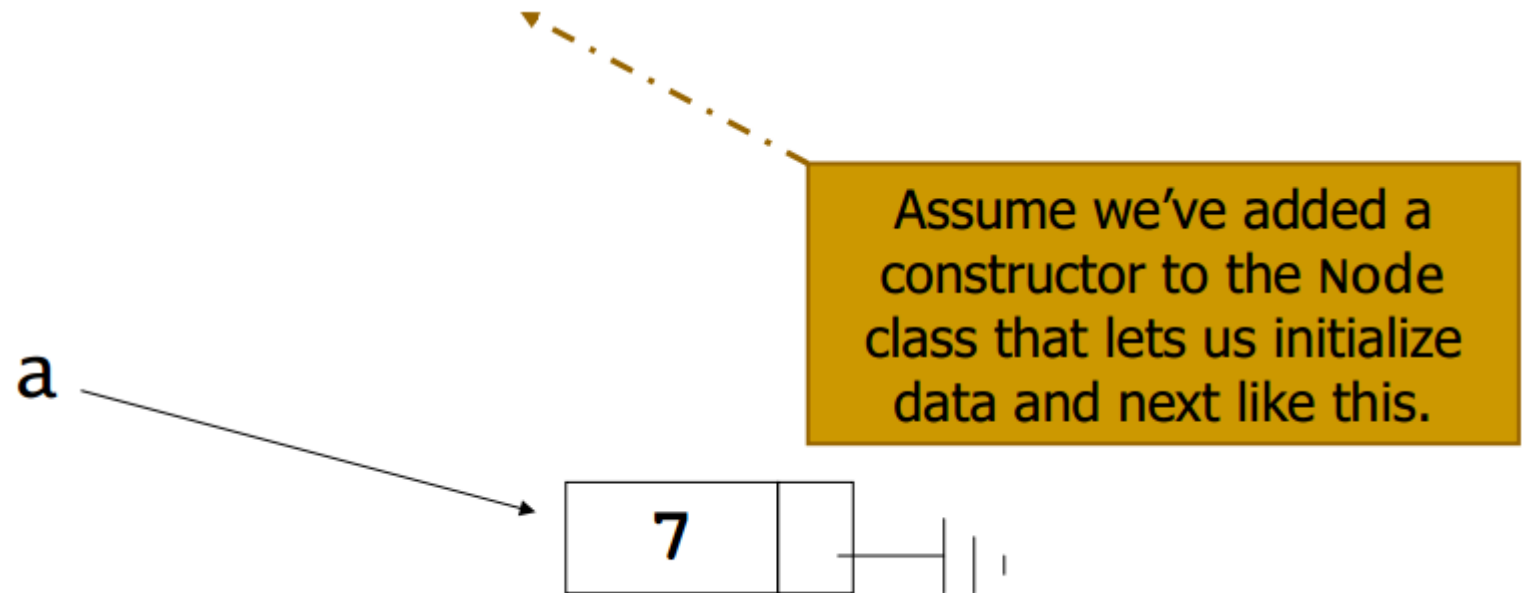
ЕДИНЕЧНО ПОВРЗАНИ ЛИСТИ (ЈАЗОЛ)

```
class Node <E> {  
    protected E data;  
    protected Node <E> next;  
    public Node()  
        { data = null; next = null; }  
    public Node(E data, Node <E> next)  
        { this.data = data; this.next = next; }  
  
}
```


КРЕИРАЊЕ НА ЕДИНСТВЕН ЈАЗОЛ

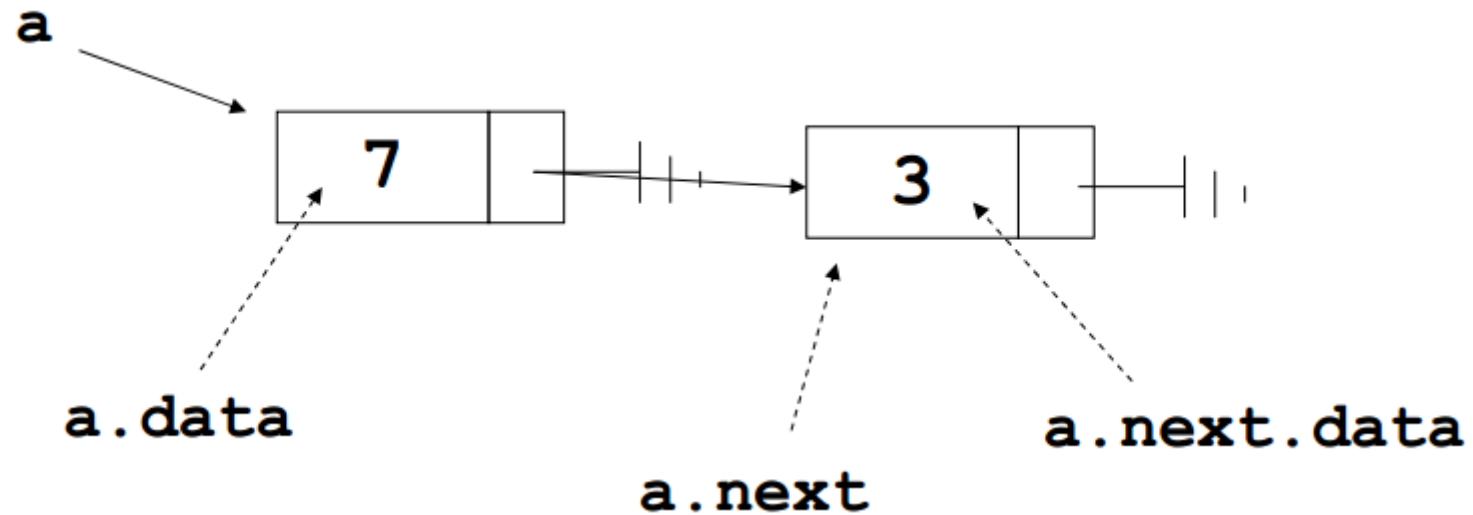
```
Node <Integer> a = new Node <Integer> (7, null);
```


ПОВРЗУВАЊЕ НА ДВА ЈАЗЛИ

`a.next = new Node <Integer> (3,null);`

КРЕИРАЊЕ НА ПРАЗНА ЕДИНЕЧНО ПОВРЗАНА ЛИСТА

```
class SLinkedList <E> {  
    private Node<E> head;  
    public SLinkedList(){  
        head = null;  
    }... }
```

```
SLinkedList <Integer> list = new SLinkedList();
```


ОПЕРАЦИИ КАЈ ЕДИНЕЧНО ПОВРЗАНА ЛИСТА

- Креирај празна листа
- Додади јазол (на почеток, на крај, на позиција)
`public void insertFirst(E e)`
`public void insertLast (E e)`
- Избриши јазол (на почеток, на крај, на позиција)
`public void deleteFirst ()`
- Измини ја листата
- Врати ја големината на листата

ЕДИНЕЧНО ПОВРЗАНА ЛИСТА

```
class SLinkedList <E> {  
  
    private Node<E> head;  
  
    public SLinkedList(){  
        head = null;  
    }  
  
    public Node<E> getHead()  
    {  
        return head;  
    }  
}
```


ДОДАВАЊЕ НА ЈАЗОЛ НА ПОЧЕТОК НА Е.П. ЛИСТА

```
public void insertFirst(E e)
{
    Node <E> first = new Node (e,head);
    head=first;
}
```


ДОДАВАЊЕ НА ЈАЗОЛ НА КРАЈ НА Е.П. ЛИСТА

```
public void insertLast (E e)
{
    if(head!=null)
    {
        Node <E> tmp=head;
        while(tmp.next!=null)
            tmp=tmp.next;
        Node <E> last=new Node(e,null);
        tmp.next=last;
    }
    else
        this.insertFirst(e);
}
```


ПЕЧАТЕЊЕ НА Е.П. ЛИСТА

```
public void printList()
{
    Node <E> tmp = this.head;

    while(tmp.next!=null)
    {
        System.out.print(tmp.data+" -> ");
        tmp=tmp.next;
    }
    System.out.println(tmp.data);
}
```


УПОТРЕБА НА Е. П. ЛИСТА

```
public static void main(String[] args) throws NodeException {  
    SLinkedList <Integer> list = new SLinkedList();  
    /* kreirame prazna lista */  
    list.insertLast(10);  
    list.insertLast(11);  
    list.insertLast(13);  
    list.printList();  
    list.deleteFirst();  
    list.printList();  
    list.insertFirst(1);  
    list.insertFirst(2);  
    list.insertFirst(3);  
    list.printList();    }  
}
```

Izlez:

10 -> 11 -> 13

11 -> 13

3 -> 2 -> 1 -> 11 -> 13

ЗАДАЧА 1 (1)

- Да се напише функција која ги превртува сите врски во единечно поврзана листа

```
public void prevrti()
{
    if(head!=null)
    {
        Node <E> current = head;           /* current е јазолот на кој моментално му ги менуваме врските */
        Node <E> previous = null;          /* previous е јазолот со кој ќе го поврземе пом */
        Node <E> next = null;              /* next е јазолот следбеник на пом во оригиналната листа */
        while(current!=null)
        {
            next=current.next;
            current.next=previous;
            previous=current;
            current=next;
        }
        head = previous;
    }
}
```


ЗАДАЧА 1 (2)

```
public static void main(String[] args) {  
  
    SLinkedList <Integer> list = new SLinkedList();  
    list.insertFirst(15);  
    list.insertLast(18);  
    list.insertLast(25);  
    list.insertLast(30);  
  
    list.prevrtni();  
    Node <Integer> pom = list.getHead();  
    while(pom!=null)  
    {  
        System.out.println(pom.data);  
        pom=pom.next;  
    }  
}
```


ЗАДАЧА 2 (1)

- Да се напише програма која во произволна единечно поврзана листа ќе ги исфрли сите јазли што се повторуваат. За секој јазол да се води информација колку пати се повторувал

```
class Node <E extends Comparable<E>> { // klasa so funkcii za compare
    protected E data1; // podatoci - info
    protected int data2; // podatoci - info
    protected Node <E> next; // sleden jazol
    public Node() // default konstruktor
    {
        data1 = null;
        data2=0;
        next = null;
    }
    public Node(E data1, int data2, Node <E> next) // parametarski konstruktor
    {
        this.data1 = data1;
        this.data2=data2;
        this.next = next;
    }
}
```


ЗАДАЧА 2 (2)

```
public class SLinkedListWithTwoInfos <E extends Comparable<E>> { // definiranje na lista
    private Node <E> head;
    public SLinkedListWithTwoInfos(){ //konstruktor
        head = null;
    }
    public Node<E> getHead() // vrati go prvot element
    {    return head; }
    public void insertFirst(E e1, int e2) // vnesi nov jazol
    {
        Node <E> first = new Node (e1,e2,head);
        head=first;
    }
}
```


ЗАДАЧА 2 (3)

```
public void insertLast (E e1, int e2) // vnesi posleden (jazel)
{
    if(head!=null)
    {
        Node <E> tmp=head; // temp promenliva za iteriranje niz niza
        while(tmp.next!=null)
            tmp=tmp.next;
        Node <E> last=new Node(e1,e2,null); // kreiram nov jazel
        tmp.next=last; // azhuriram na posleden
    }
    else
        this.insertFirst(e1,e2);
}
```


ЗАДАЧА 2 (4)

```
public void isfrliDuplikati()
{
    if(head!=null)
    {
        Node <E> tmp1=head;
        Node <E> tmp2=head.next;
        Node <E> prethodnik=tmp1;
        /* prethodnik секогаш ќе е претходникот на tmp2
         * затоа што листата е единечно поврзана и мора да чуваме
         * информација за претходникот на даден јазол
         */
    }
}
```


ЗАДАЧА 2 (5)

```
while(tmp1.next!=null)
{
    while(tmp2!=null)
    {
        if(tmp1.data1.compareTo(tmp2.data1)==0) // dokolku broevite se isti
        {
            tmp1.data2=tmp1.data2+1; // stavi deka se povtoruva
            prethodnik.next=tmp2.next; // brisenje na jazel
            tmp2=tmp2.next;
        }
        else
        {
            prethodnik=tmp2;
            tmp2=tmp2.next;
        }
    }
}
```


ЗАДАЧА 2 (6)

```
tmp1=tmp1.next;  
    prethodnik=tmp1;  
    tmp2=tmp1.next;  
}  
}  
else  
{  
    System.out.println("Listata e prazna");  
}  
}
```


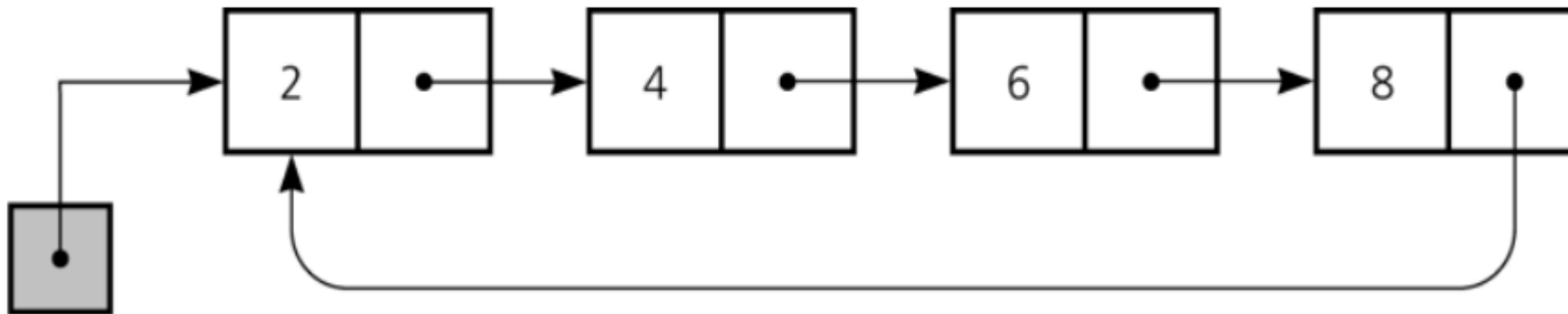
ЗАДАЧА 2 (7)

```
public static void main(String[] args) {  
    SLinkedListWithTwoInfos <Integer> list = new SLinkedListWithTwoInfos();  
    list.insertLast(5, 0);  
    list.insertLast(5, 0);  
    list.insertLast(4, 0);  
    list.insertLast(5, 0);  
    list.insertLast(3, 0);  
    list.insertLast(4, 0);  
    list.insertLast(5, 0);  
    list.isFrliDuplikati();  
    Node <Integer> pom = list.head;  
    while(pom!=null)  
    {  
        System.out.println("(" + pom.data1 + ", " + pom.data2 + ") ");  
        pom=pom.next;  
    }  
}
```


КРУЖНО ПОВРЗАНА ЛИСТА

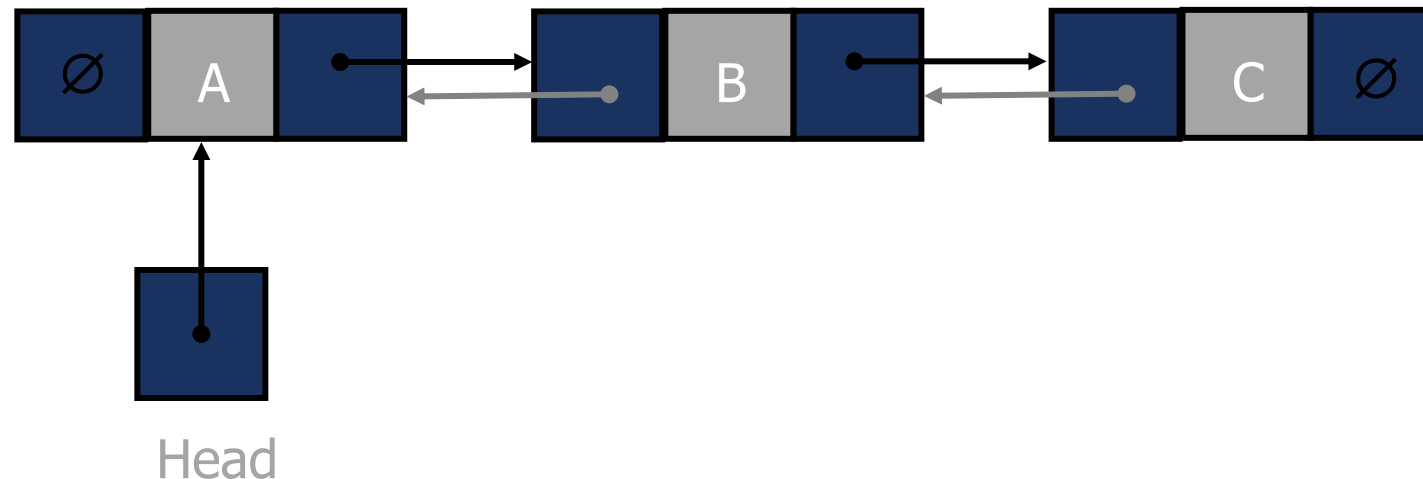
- Последниот јазол покажува кон првиот јазол
- Секој јазол има следбеник

ДВОЈНО ПОВРЗАНА ЛИСТА

- Секој јазол има врска и кон неговиот претходник
- Предности:
 - Брзо додавање/бришење на елементи на двата краеве од листата
 - Брзо додавање/бришење на елементи претходник на даден елемент

ДВОЈНО ПОВРЗАНА ЛИСТА (1)

```
class Node <E> {  
    protected E data;  
    protected Node <E> next;  
    protected Node <E> prev;  
    public Node()  
    {   data = null;  
        next = null;  
        prev=null;}  
    public Node(E data, Node <E> prev, Node <E> next)  
    {   this.data = data;  
        this.prev=prev;  
        this.next = next;}  
}
```


ДВОЈНО ПОВРЗАНА ЛИСТА (2)

```
class DLinkedList <E> {  
    private Node<E> head, tail;  
    public DLinkedList(){  
        head = null;  
        tail = null;  
    }  
    public Node <E> getHead()  
    {  
        return head;  
    }  
    public Node <E> getTail()  
    {  
        return tail;  
    }  
}
```


ДВОЈНО ПОВРЗАНА ЛИСТА (3)

```
public void insertFirst(E e)
{
    Node <E> first = new Node (e,null,head);
    if(head!=null)
        head.prev=first;
    if(tail==null)
        tail=first;
    head=first;
}
```


ДВОЈНО ПОВРЗАНА ЛИСТА (4)

```
public void insertLast (E e)
{
    if(head!=null)
    {
        Node <E> last=new Node(e,tail,null);
        tail.next=last;
        tail=last;
    }
    else
        this.insertFirst(e);
}
```


ДВОЈНО ПОВРЗАНА ЛИСТА (5)

```
public static void main(String[] args) throws IOException {
```

```
    BufferedReader in = new BufferedReader(new InputStreamReader(System.in));
```

```
    int brElementi = Integer.parseInt(in.readLine());
```

```
    DLinkedList<Integer> list = new DLinkedList<Integer>();
```

```
    for (int i = 0; i < brElementi; i++) {
```

```
        list.insertLast(Integer.parseInt(in.readLine()));
```

```
    }
```

```
    Node<Integer> tmp=list.getHead();
```


ДВОЈНО ПОВРЗАНА ЛИСТА (6)

```
while(tmp!=null)
{
    System.out.print(tmp.data+" ");
    tmp=tmp.next;
}
System.out.println();

tmp=list.getTail();
while(tmp!=null)
{
    System.out.print(tmp.data+" ");
    tmp=tmp.prev;
}
}
```


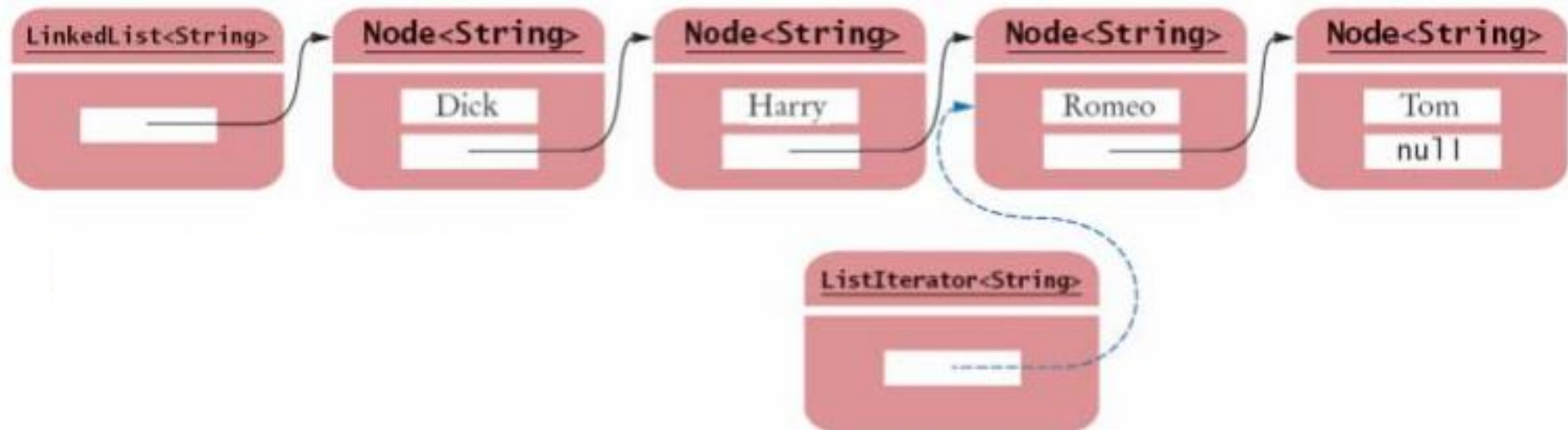
КЛАСАТА LINKEDLIST

- Генеричка класа која се наоѓа во **java.util**
- Имплементацијата е двојно поврзана листа
 - Секој јазол има врска и со неговиот претходник и со неговиот следбеник
 - Додавањето и бришењето на јазли е многу ефикасно
- Класата `LinkedList` обезбедува методи за целосно симулирање на магацини и редови
- Некои дефинирани методи за `LinkedList <E>`:
 - `void addFirst(E)`
 - `void addLast(E)`
 - `Void add(E)`
 - `E getFirst()`
 - `E getLast()`
 - `E removeFirst()`
 - `E removeLast()\`

КЛАСАТА LINKEDLIST

- За да додаваме или бришеме елемент од внатрешноста на листата користиме **Listlterator**
- Listlterator ја чува позицијата

КЛАСАТА LINKEDLIST

- ListIterator објект добиваме од објект на класата LinkedList
 - `LinkedList<String> employeeNames = ...;`
 - `ListIterator<String> iterator = employeeNames.listIterator();`
- Иницијално iterator покажува кон првиот елемент на листата. Низ листата се движиме со помош на методот **next()**
 - `iterator.next();`
- Методот `next()` исфрла **NoSuchElementException** доколку стигнеме до крај на листата. Затоа секогаш треба да го повикаме методот **hasNext()** пред да изминуваме со `next()`.
 - `if (iterator.hasNext())`
`iterator.next();`

КЛАСАТА LINKEDLIST

- Методот `next()` го враќа елементот кон кој покажува итераторот. Ако изминуваме листа со стрингови:
 - `while iterator.hasNext()`
`{ String name = iterator.next(); //Do something with name }`
- Ако сакаме да ги посетиме сите елементи во листа од `String` објекти:
 - `for (String name : employeeNames)`
`{ //Do something with name }`
 - Во позадина `for each` јамката користи итератор

КЛАСАТА LINKEDLIST

- Може да се употребат методите од ListIterator класата: **previous()** и **hasPrevious()** за да се пристапува кон претходникот
- Методот **add()** додава елемент после тековниот
 - `iterator.add("Juliet");`
- Методот **remove()** го отстранува објектот вратен со последниот повик на `next()` или `previous()`
 - `//Remove all names that fulfill a certain condition`
`while (iterator.hasNext())`
`{ String name = iterator.next();`
`if (name fulfills condition)`
`iterator.remove(); }`

ЕДНОСТАВНА ПРОГРАМА СО LINKEDLIST

- Вметнува стрингови во листа, итерира низ листата, додавајќи и бришејќи објекти, ја печати листата

```
import java.util.LinkedList;
import java.util.ListIterator;

/**
 * A program that demonstrates the LinkedList class
 */
public class ListTester
{
    public static void main(String[] args)
    {
        LinkedList<String> staff = new LinkedList<String>();
        staff.addLast("Dick");
        staff.addLast("Harry");
        staff.addLast("Romeo");
        staff.addLast("Tom");

        // | in the comments indicates the iterator position
    }
}
```


ЕДНОСТАВНА ПРОГРАМА СО LINKEDLIST

```
ListIterator<String> iterator
    = staff.listIterator(); // |DHRT
iterator.next(); // D|HRT
iterator.next(); // DH|RT

// Add more elements after second element

iterator.add("Juliet"); // DHJ|RT
iterator.add("Nina"); // DHJN|RT

iterator.next(); // DHJNR|T

// Remove last traversed element

iterator.remove(); // DHJN|T
```


ЕДНОСТАВНА ПРОГРАМА СО LINKEDLIST

```
// Print all elements  
  
for (String name : staff)  
    System.out.println(name);  
}  
}
```

Output:

```
Dick  
Harry  
Juliet  
Nina  
Tom
```